

підприємництва в незначній мірі взаємодіють із рівнем розвитку регіону (ВРП на душу населення). При цьому, ВРП на душу населення значно пов'язаний з рівнем розвитку бізнесу в регіоні, а також кількістю зайнятих працівників і обсягів реалізованої продукції на малих підприємствах. Кількісний ріст суб'єктів малого підприємництва не впливає на ВРП регіону.

Із кореляційних коефіцієнтів, розрахованих між показниками розвитку малих підприємств і показниками ефективності їхньої підтримки за областями України та Автономної Республіки Крим, помітно, що взаємозв'язок є дуже слабким [1, 2]. Найтісніший зв'язок спостерігається між показниками зайнятості й обсягів реалізації на малих підприємствах, а також рівнем задоволеності фінансовою підтримкою, розрахованої як відношення задоволених заявок на підтримку із загальною кількістю заявок. Утім, кореляція дуже слабка та негативна $-0,24$ та $-0,21$ відповідно.

За допомогою методики кластерного аналізу для оцінки ефективності підтримки визначено, що в 12 із 24-х областей України та АРК рішення щодо підтримки є доцільним виходячи з загальнонаціонального планування розвитку малих підприємств. У решті ж 12 областях та АРК дані заходи є неузгодженими, а підтримка є мінімальною та фрагментарною. Така відірваність заходів зумовлена відсутністю довгострокової стратегії розвитку суб'єктів малого підприємництва на національному рівні.

Таким чином, на рівні регіональної підтримки суб'єктів малого підприємництва більш ефективним і доцільним буде перехід від кількісного стимулювання розвитку малого підприємництва до його якісної підтримки.

Список використаних джерел:

1. Основні показники діяльності малих підприємств за регіонами у 2010 році [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу до матеріалів : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Звіт про роботу фондів підтримки підприємництва, створених за участю УФПП, за 2010 рік [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Українського фонду підтримки підприємництва. – Режим доступу до матеріалів : http://ufpp.gov.ua/results_activity.php

Христина ПАНЧУК

Тернопільський національний економічний університет

МІСЦЕ ПРОЦЕСУ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інтернаціональний розвиток економічної політики за векторами євроінтеграції зумовлює необхідність удосконалення, а за деякими аспектами й зміни адаптації управління зовнішньоекономічною діяльністю в усіх її проявах, тому розгляд даної теми є актуальним на сьогодні.

Адаптація управління зовнішньоекономічною діяльністю - це форма відображення підприємством та його структурними підрозділами механізмів впливу зовнішнього ринкового середовища, що намагається встановити рівновагу у міжнародних відносинах та зв'язках ринку. Це сукупність форм та методів управління зовнішньоекономічними операціями підприємства з метою забезпечення здійснення ефективного розвитку експорту та імпорту на підприємстві, а також збереження і покращення рівня конкурентоздатності на зовнішньому ринку та виживання підприємства в умовах жорсткої конкуренції в умовах фінансової нестабільності [2, с.185].

Реалізація адаптаційного механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю проводиться при виникненні адаптаційної ситуації: виникнення в кон'юктурі міжнародного ринку нових умов, в яких неможливо підприємству здійснювати зовнішньоекономічні операції тими самими засобами; зміни в структурі підприємства, які роблять неможливим для нього досягнення нових цілей в старих умовах середовища. Виникнення таких змін потребує різноманітних ресурсів.

При виборі конкретної адаптаційної програми управління ЗЕД підприємство застосовує такі критерії: витратний – економне використання адаптаційних ресурсів; часовий – мінімізація

часу досягнення бажаного результату; досягнення максимальної ефективності – при достатній кількості ресурсів та часу.

Основними складовими процесу адаптивного управління функціонуванням підприємств при здійсненні ЗЕД є: управління ресурсними потоками; управління виробничим потенціалом; адаптація управлінських рішень по забезпеченню конкурентних переваг; розвиток міжнародного товарного обміну; реалізація та регулювання зовнішньоекономічних відносин підприємств.

Процес адаптації підприємства до впливів зовнішнього середовища на міжнародному ринку припускає внесення значного числа змін у діяльність підприємства. Кількість, характер, масштаб змін і ресурси, необхідні для підтримки цих змін, при значній інтенсивності впливу факторів зовнішнього середовища можуть бути дуже різноманітні [1, с. 97]. У цьому випадку визначення характеру всіх змін, внесених у діяльність підприємства, їхня локалізація, взаємозв'язок і, головне, організація контролю за внесенням змін перетворюються в громіздку і трудомістку роботу. При цьому, процес адаптивного управління підприємства, що здійснює ЗЕД стає не контрольованою, а, тому, не керованою. Упущення навіть незначних, на перший погляд, змін у внутрішніх системах і підрозділах підприємства здатне знизити ефективність даного процесу.

Процес адаптивного управління при реалізації зовнішньоекономічної діяльності підприємство може здійснювати за допомогою: 1) оперативного реагування на зміни міжнародного ринку, при якому управлінці проводять поточне введення в дію встановленого проекту адаптації; 2) навчання в процесі адаптації відбувається тоді, коли менеджери у процесі управління змінюють встановлені проекти із експорту або імпорту продукції; 3) переорганізація має місце у тому випадку, коли при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності підприємство змінює не лише проекти адаптації, але й свою організаційну структуру; 4) вдосконалення - зміна внутрішньої організаційної структури не лише в межах окремих елементів, але й за рахунок ринкового середовища розширювати набір цих елементів.

Тому, для ефективного функціонування зовнішньоорієнтованого підприємства в умовах мінливого зовнішнього середовища потрібна дієва система адаптивного управління. Вона дозволить своєчасно відреагувати на вплив факторів міжнародного ринку, змінюючи за необхідності внутрішню систему у цілому, або ж окремі її підсистеми.

Література

1. Ждаміров Є. Ю. *Сутність адаптації управління функціонуванням підприємств*// *Економіка та менеджмент* . - Вісник СНАУ. – 2010.- № 6/1, С. 93-101.
2. Коломіш І.Ф. *Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства в процесі його інтернаціоналізації: [монографія]* / І.Ф. Коломіш. - Львів: Інститут регіональних досліджень ПАН України, 2008. - 247 с.

Оксана ПАШЕЧКО

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ДЕРЖАВИ НА ЕНЕРГЕТИЧНУ ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ

Державне регулювання енергетичної галузі України визначається політикою щодо управління та використання енергетичного потенціалу регіонів з метою забезпечення енергетичної безпеки [1]. Найбільші проблеми пов'язані з неефективністю доведення паливно-енергетичних ресурсів від постачальника до споживача. Це пояснюється використанням застарілих основних засобів, що використовуються при транспортуванні, внаслідок чого відбуваються великі втрати енергії. Взаємодія енергетичної галузі з зовнішнім середовищем, зокрема з державою, показані на рис. 1.